

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

VENT DE GARBÍ I UNA MICA DE POR

Maria Aurèlia Capmany
Versió: Albert Boronat i Judith Pujol
Direcció: Judith Pujol

Vent de garbí i una mica de por

Informació

Sala Petita del TNC
Del 16/03/2023 al 16/04/2023
[#VentdeGarbíTNC](#)

Horari:

- Dimecres, dijous i divendres a les 19 h *(a excepció dels dimecres 22 i 29 de març)
- Diumenge a les 18 h

Funcions per a centres educatius:

- Dimecres 22 i 29 de març, a les 11 h

Funció accessible:

- Divendres 31 de març la funció comptarà amb audiodescripció, subtitulació al català, bucle magnètic, so amplificat individual i visita tàctil (amb inscripció prèvia a www.tnc.cat).

Funció subtitulada en anglès:

- Dissabte 1 d'abril, a les 19 h

Durada: 1 hora i 50 minuts

Edat recomanada: a partir de 14 anys

Espectacle en català

Tot el material de premsa disponible a www.tnc.cat/premsa

Preus:

Escolar	10 €
Preu Jove (-50% per joves de fins a 35 anys)	12 €
Compra abans de l'estrena (25% de descompte)	18 €
Preu general	24 €

Sinopsi de l'obra

Un retrat àcid de la burgesia catalana

Cadaqués, Sitges i Caldetes. Diversos estiuejants gaudeixen de les vacances en situacions similars però en moments històrics molt diferents: durant el juliol del 1968, el 17 de juliol del 1936 i el 30 de juliol del 1909. A través d'aquest recorregut pel temps, l'espectacle es transforma en un mirall de l'immobilisme i l'hermetisme de la burgesia catalana.

Fitxa artística

Autoria

Maria Aurèlia Capmany

Versió

Albert Boronat i Judith Pujol

Direcció

Judith Pujol

Amb:

David Anguera
Laura Aubert
Alba Florejachs
Àurea Márquez
Miquel Malirach
Albert Mora
Miriam Moukhles
Joan Solé

Escenografia

Víctor Peralta

Vestuari i caracterització

Giulia Grumi

Il·luminació

Sylvia Kuchinow

Direcció musical i composició

Marcel Bagés
David Soler

So

Roc Mateu

Espai sonor

Joan Solé

Coreografia

Anna Rosell

Vídeo

Carme Gomila

Ajudant de direcció

Mauricio Sierra

Ajudanta d'escenografia

Maria Alejandre

Ajudanta de vestuari

Maria Albadalejo

Ajudant d'audiovisuals

Marc Homar

Producció

Teatre Nacional de Catalunya

Agraïments

Corporación Radiotelevisión Española

Judith Pujol

Vent de garbí i una mica de por és un mirall de l'immobilisme de la burgesia catalana. Dividida en tres actes cadascun correspon a una data històrica assenyalada: el 1968, any del Maig francès; el 1936, inici de la Guerra Civil, i el 1909, l'any de la Setmana Tràgica. En cada acte, una parella de narradors presenta els fets històrics del moment els quals sembla que no afectin l'ociositat de la burgesia catalana durant les vacances d'estiu a Cadaqués, a Sitges i a Caldetes, respectivament.

Maria Aurèlia Capmany mostra la inacció i la irresponsabilitat d'aquest grup social. Els tres actes acaben de la mateixa manera: amb les joves parelles burgeses divertint-se, ballant, hermètiques en el seu món. Un recorregut temporal per mostrar els patrons del comportament burgès.

Quan en una entrevista televisiva Montserrat Roig preguntà a Maria Aurèlia Capmany sobre el retrat de la burgesia catalana en la seva obra, aquesta responia:

Sí, he parlat de la burgesia... Potser perquè és una classe social i el fet de ser-ne "déclassé" em dona una certa visió de distància que crec que val la pena utilitzar. Per tant la conec des de fora i des de dins, en certa manera. Després, perquè contràriament al que es pot pensar, aquesta burgesia catalana és molt novel·lable, perquè no s'assembla a l'anglesa. Perquè és inestable, és insegura, és canviant [...], és curta, s'acaba, es destrueix a si mateixa, és agònica i intranquil·la i això, naturalment, ho fa un personatge col·lectiu enormement atractiu. [...] La burgesia és el sostre dirigent, per tant amb ella hi hem de dialogar sempre, m'he de barallar amb el meu senyor que és el burgès.

Partim del text *Vent de garbí i una mica de por* per continuar observant els patrons del comportament burgès, per continuar travessant la sensació de desclassats, per imaginar una quarta revolució, un quart estiu i un quart i etern immobilisme de les classes benestants.

Explorar el món d'una autora tan polifacètica com la Maria Aurèlia Capmany és un gran repte; autora de narrativa, traductora, dramaturga, assagista, feminista i activista cultural, ens ha deixat un gran llegat del que esperem mostrar-ne un petitíssim fragment.

Judith Pujol
Versió i direcció de l'obra

Activitats

Col·loqui de *Vent de garbí i una mica de por* moderat per Carme Tierz

Divendres 24 de març de 2023, després de la funció, a la Sala Petita del TNC
Entrada lliure per als assistents a la funció

La moderadora de l'activitat serà Carme Tierz. És llicenciada en Periodisme per la Facultat de Ciències de la Informació de la UAB i ha desenvolupat la seva carrera en l'àmbit del periodisme cultural. Ha estat directora de les revistes especialitzades *TeatreBCN* i *Hamlet*, entre d'altres, i columnista, redactora i crítica a mitjans com *El Periódico* i *Time Out BCN*. És coautora del llibre *Barcelona, ciutat de teatres* i col·laboradora de l'*Enciclopèdia de les Arts Escèniques Catalanes* (EAEC). Actualment, és directora artística de RBLS Festival Teatre Jove i coordinadora de programes de la Direcció de Cultura i Educació (Institut de Cultura de Barcelona), com ara +Escena i Connexions.

El col·loqui sobre els espectacles compten amb la presència d'una persona destacada de la nostra cultura i els membres de la companyia. Una ocasió única per aprofundir en cada proposta escènica amb la mirada particular d'un espectador privilegiat.

Visita tàctil (*touch tour*)

Divendres 31 de març de 2023

Hora: 17.30 h

Lloc: Sala Petita del TNC

Places limitades amb inscripció prèvia a www.tnc.cat

Un reconeixement immersiu dels elements que acompanyen la posada en escena d'un espectacle. Podràs passejar-te per l'escenari i tocar tots els elements escenogràfics, vestuari i attrezzo. Per què s'ha escollit aquesta escenografia? Quina informació dona aquest vestuari? Hi ha algun codi de color? Els nostres especialistes us descobriran tots els secrets.

Activitats

Funció subtitulada en anglès

Dissabte 1 d'abril, a les 19 h, a la Sala Petita del TNC.

El TNC proposa algunes funcions de la seva programació subtitulades en anglès per al públic de parla anglesa. Una oportunitat única per a gaudir del teatre sense que l'idioma sigui un impediment. Per a garantir una lectura fàcil i còmoda, els subtítols en directe es projectaran a la part superior de l'escenari.

Publicació del llibre (TNC)

Vent de garbí i una mica de por, de Maria Aurèlia Capmany. En col·laboració amb l'Institut del Teatre.

Disponibles a partir del dia de l'estrena de l'espectacle. En venda a les taquilles, al vestíbul principal del TNC i www.tnc.cat. Preu: 5 euros.

Podcast

Amb Judith Pujol, versió i direcció de l'obra. [Consulta aquí](#) tots els podcasts del TNC o bé a través d'aquest codi QR:

Pròleg

Afanyeu-vos, que bufa vent de garbí

FONT: G. ORTENSI, Laura. *Pròleg a l'edició del TNC de Vent de garbí i una mica de por*. Edicions TNC.

«I si algú toqués el piano per distreure'ns?»

(Maria Aurèlia Capmany, *Vent de garbí i una mica de por*)

Hi ha dues maneres d'encarar-se amb un conflicte: entomar-lo, provar de posar-hi nom, deixar-ne testimoni, o bé empètir les tibantors de fora fins que sembli que, de tan tènues, ja ni bateguen. Els personatges de *Vent de garbí i una mica de por* (1965-1968) divaguen entre aquests dos pols: assumir la realitat convulsa que els envolta o, si no, fer-ne cas omís entre onades, coca-coles i altres formes d'alienació mental. *Vent de garbí i una mica de por* és, de fet, l'obra més política del primer teatre de Capmany, que amb *Tu i l'hipòcrita* (1959) i *El desert dels dies* (1960) s'havia mogut per coordenades més aviat existencialistes. Tanmateix, la lectura de *La Setmana Tràgica*, de Josep Benet, fou l'esperó que la dugué a bastir una proposta de confrontació —hi ha qui n'ha dit *peça didàctica* o *compromesa*— contra el caràcter cíclic de la història. L'autora ens situa en tres escenaris històrics i geogràfics prou definitoris: l'estiu del 1968 (Cadaqués), el juliol de 1936 (Sitges) i les acaballes del mateix mes el 1909 (Caldetes). En síntesi, la cronologia ens ubica pel que fa als conflictes que Capmany vol abordar —el Maig Francès, la Guerra Civil i la Setmana Tràgica— i la geografia, en canvi, esmenta els refugis costaners que els personatges aniran trobant de manera gradual per evadir-se i dedicar-se a les petiteses quotidianes.

No és casual que l'autora optés per distribuir els actes de manera inversa en el temps: 1968 al primer, 1936 al segon i 1909 al tercer. D'una banda, la tria posa de manifest que la llunyania temporal no equival pas a la falta de referents coetanis; de l'altra, demostra que tres històries idèntiques, només amb alteracions pel que fa al nom dels personatges i les circumstàncies històriques, poden passar en qualsevol moment. Segurament, el lector se'n podrà fer una idea tan bon punt hagi ullat el *dramatis personæ* de l'obra. Els antropònims sempre són els mateixos —Joe/Pep/Pepe i Manolo/Manel/Manuel, per exemple—, però presenten petites variacions segons les necessitats dramàtiques de cada passatge. És més, el personatge de Sili/Silvie/Sílvia fa mofa d'aquest recurs estilístic en més d'una ocasió. Al tercer acte, quan Pepe li etziba «Els seus ulls em maten, *Sílvia!* Em permet dir-li *Sílvia?*», la vídua respon entre indignada i burleta «Però si no me'n dic!».

Els diàlegs entre parelles tenen un pes molt concret en el conjunt de l'obra. Serveixen per bandejar les notícies, donar un toc d'humor o bé plantejar altres qüestions a què Capmany vol donar cabuda. En són exemples les relacions sexoafectives entre

homes i dones, l'emancipació de les dones quant a la feina i la manera de vestir i l'ús folklòric del català enfront de l'espanyol. Al tercer acte, llegim les justificacions de don Paco, «home de món» en boca de Rosita Prats, sobre la identitat catalana i la renúncia a l'idioma: «Eso *raí*, no se preocupe, Muy grave no será. Eso sí, como catalán me siento avergonzado [...] Hablo castellano porque mi abuela era aragonesa. Luego en casa, las criadas, la educación, ya se sabe. Pero me gusta el catalán, ¡me gusta! Cuando tengo que decir una palabrota, siempre la digo en catalán». Pel que fa a la qüestió feminista, hi trobem nombroses referències. Al segon acte, quan se suposa que els protagonistes haurien d'estar preocupats per l'alçament militar a l'Àfrica, el Sr. Miserachs entén el desordre social com una conseqüència de l'alliberament de les dones: «Com volen que un país resisteixi tanta immoralitat? Els pintors pinten dones despullades. A les revistes només surten dones despullades. A les platges veus dones gairebé despullades. El cinema és ple de dones despullades».

A banda de les confrontacions verbals, hi ha dos recursos que Capmany empra regularment per donar informació a l'espectador. En primer lloc, l'aparició de l'Home i la Noia a l'inici de cada acte. Aquests dos personatges actuen com a cronistes de la situació global i desgranen les darreres noves llegint el diari o comentant l'actualitat de passada. L'Home i la Noia també són els encarregats de triar l'any i el lloc on es desenvolupa l'acció, dos aspectes a priori arbitraris, encara que després desmenteixin la poca importància dels espais. Tot just al principi de l'obra, en referència a Cadaqués, l'Home exclama: «Prou allunyada de la ciutat per a posseir una aureola de privilegi». Així, els pobles de costa i l'estiueig es presenten com una mena d'oasi amb cloroform en què ningú ha d'assumir responsabilitats. Segons l'Home, les preocupacions estivals tenen més a veure amb l'avorriment, el fàstic i la borratxera que no pas amb els desastres col·lectius. L'autora, doncs, llança una crítica evident cap a la classe alta, aïllada i desentesa de tot el que ocorre pocs quilòmetres enllà. En segon lloc, les cançons també són una eina habitual per donar context històric al lector, si bé és cert que alhora simbolitzen l'afany de diversió i d'aparellament. Vegem-ne dos casos contraposats:

Beuràs whiskys ben glaçats
i coca-cola,
i coca-cola,
ballaràs esperitat
el ball de moda,
el ball de moda.
(NOIA, Primer acte)

A Barcelona, Valls i Rubí,
canten la història d'un mallorquí,
i a tot Europa ja ho sap tothom,
que l'anomenen per don Anton.
És un polític molt exaltat
i ha fet a Espanya molts disbarats,
i com que és quefe d'un gran partit
té part als fossos de Montjuïc.
(HOME i NOIA, Tercer acte)

Què és, doncs, *Vent de garbí i una mica de por*? D'una banda, l'obra representa la consolidació teatral de Capmany, que tenia, com és ben sabut, un vincle íntim amb l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual i un ampli coneixement dels referents europeus i de la pròpia tradició. De l'altra, podríem dir que *Vent de garbí i una mica de por* és, essencialment, una lluita textual i escènica contra la inacció. Per més que els personatges s'esforcin a treure ferro a les revoltes i els cops d'estat, per més que llegeixin diaris vells i en destaquin les notícies més anodines, per més que pensin que la història no els incumbeix o és cosa de la gran ciutat, l'autoengany, com una fuetada, sempre els retorna. De res no serveix que Pepe, al final de l'obra, ignori els fets de la Setmana Tràgica i assegurí que tot conflicte té a veure amb el clima: «Calma! Calma! És la calor, és el sol, i una mica de por, cal convenir-ho. I si algú toqués el piano per distreure'ns?».

Aquesta *mica de por* és, justament, la certesa que un conflicte polític existeix i és ben viu. Aquesta *mica de por* és el pànic a perdre l'estatus i els privilegis. I aquesta *mica de por*, també, ens demostra que tard o d'hora hi ha qui pren partit a les cruïlles de la història. Potser el vent de garbí, més que un somnífer, simbolitza, per a Capmany, l'empenta necessària per canviar el món. És el mateix vent que Francesc Pi de la Serra invocava l'any 1971 a la cançó *La matança del porc*, quan ja s'intuïa que el dictador Francisco Franco es moriria tranquil·lament i al llit. Capmany només ens transporta fins al 1968, però és segur que el vent la va xarbotar encara més vegades: el 1975, el 1981 i tants altres cops que la història d'Espanya —i del món— ha fet aigües.

Llegiu-la, gaudiu-ne i, sobretot, procureu que l'empenta del vent s'imposi sempre a la *mica de por*.

Laura G. Ortensi
(Sant Pol de Mar, tardor del dos mil vint-i-dos)

Nota a l'edició

FONT: ARAN VILÀ, Ramon. Nota a l'edició del TNC de *Vent de garbí i una mica de por*. Edicions TNC.

El text que avui us presentem de *Vent de garbí i una mica de por* reproduceix, amb les adaptacions necessàries, el que s'ha preparat per a la col·lecció «Repertori Teatral Català», del Projecte de Recerca de les Arts Escèniques Catalanes, que edita, en format digital i imprès, l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona. En aquesta altra publicació, *Vent de garbí* s'acompanya de dues peces representatives de les fases creatives de la dramaturga: la seva primera obra, *Tu i l'hipòcrita* (1959), com a mostra de comèdia dramàtica burgesa, i *Dones, flors i pitança* (1968), que enceta la recreació del cabaret literari que va projectar-se, amb un èxit perllongat, a La Cova del Drac. El present text de *Vent de garbí i una mica de por*, doncs, ha passat per un procés editorial en què han intervingut, entre d'altres, Marta Borrás, com a supervisora, i Aïda Ayats, com a correctora, les mirades de les quals han contribuït a garantir la culminació del recorregut. Alhora, vull agrair a Albert Arribas la revisió i poliment del text per a l'edició present del Teatre Nacional de Catalunya.

En l'edició per al TNC, s'ha reduït al mínim l'aparat de notes. Sense entrar en disquisicions bibliogràfiques, cal dir que el text editat de *Vent de garbí i una mica de por* prové d'una segona versió, més sintètica i reelaborada, del guió que va nodrir-ne l'estrena, el 1965, que incloïa un nombre de personatges superior, adaptat a les possibilitats de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual. La segona versió, publicada en català a l'editorial Moll el 1968, és una reescriptura per a la Nova Companyia de Barcelona, liderada per Josep Anton Codina i Ventura Pons, amb un equip interpretatiu força més reduït. Cal insistir en aquesta qüestió perquè valdria la pena de reconsiderar la primera versió de *Vent de garbí*, editada en separata i en castellà per la revista *Yorick (Viento del sur y un poco de miedo)*, traducció de Ricard Salvat, 1965). Tant de bo fora possible de recuperar-ne l'original català i editar-lo en circumstàncies escaients.

De fet, en el volum dedicat a la literatura escènica de l'*Obra completa* de Capmany, a cura de Guillem-Jordi Graells (Columna, 1998), s'hi recull la versió, diguem-ne, definitiva, de la qual s'ha partit per dur a terme l'edició present. A més, s'han consultat les lliçons del text editat per Moll el 1968, i també, de cara a contrastar qüestions de puntuació, vacil·lacions lèxiques i errates, les dels guions mecanoscrits de les primeres versions, de 1965, com del llibret de direcció de Josep Anton Codina, del muntatge de 1968. En aquest sentit, voldríem agrair l'amabilitat i les facilitats d'accés que han proporcionat els mantenidors del Llegat Vidal-Capmany, de la Universitat Rovira i Virgili, i del Fons Josep Anton Codina, del Centre de Documentació i Museu de les Arts Escèniques de l'Institut del Teatre.

En darrer terme, volem aplaudir el coratge —és així com caldria anomenar-ho, després de vint-i-sis anys de programacions— dels gestors del TNC per atrevir-se a incloure un text dramàtic original de Maria Aurèlia Capmany, la dona més important de l'escena catalana de la postguerra. Es comença a saldar, fet i fet, l'anòmala amnèsia envers un continent que, a hores d'ara, resta inconegut i enterrat, a despit d'una qualitat literària indissociable de les urgències revulsives. Llegiu, i ho comprovareu, l'excel·lent *Layret* que construeix amb l'ajut de Xavier Romeu (Arola, 2011). On són la resta d'autors de la trinxera? Avui, més que mai, ens hauríem de preguntar què ens poden dir obres d'autors com Manuel de Pedrolo (*Homes i No*) o Alexandre Ballester (*Dins un gruix de vellut*), per posar dos noms immerescudament bandejats. Quan veurem *El retaule del flautista*, de Jordi Teixidor, en un teatre públic? Avui, Capmany hi surt guanyant, però la resta d'abnegats, contra les mordasses i el nostre oblit, esperen.

Ramon Aran Vilà
(Sabadell, setembre de 2022)

Mecenes

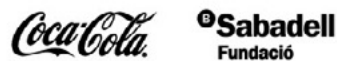
Patrocinador

Protectors

Benefactors

Col·laboradors

Mitjans de comunicació

Servei educatiu

Projecte Tàndem

Plaça de les Arts, 1
08013 Barcelona
Tel. 933 065 700
www.tnc.cat

